

Školní preventivní strategie 2022 - 2026

Školní metodik prevence: Mgr. Lucie Brusová

Ředitelka školy, výchovný poradce: Mgr. Ilona Martínková

Obsah:

ÚVOD	3
1. ZMAPOVÁNÍ SITUACE	4
2. CÍLE	5
3. ORGANIZACE A STRUKTURA PREVENCE	7
4. REALIZACE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE	9
5. FINANCOVÁNÍ PREVENCE	9
6. SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI	9

ÚVOD

Školní preventivní strategie je určena pro žáky, jejich rodiče, pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, pro širokou veřejnost.

Vychází z/ze:

Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
Zákona č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších
Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských
Vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
Vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (MŠMT čj.: 21149/2016)

Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT čj.: 21291/2010-28)
samostatnou přílohou č. 22: Zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS v rámci vzdělávacího procesu

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 až 2027,

Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019-2027.

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení. Je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu.

1. ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Škola se nachází v katastru obce Frýdek-Místek, část Chlebovice. Jedná se o neúplnou základní školu, kde probíhá výuka v pěti třídách. Docházejí zde převážně žáci z Chlebovic, Zelinkovic, Lysůvek a Palkovic.

Součástí základní školy jsou dvě oddělení školní družiny pro žáky 1. až 5. třídy, školní jídelna a mateřská škola. Vyučování začíná v 8:00 hodin a končí nejpozději ve 13:25 hodin. Vzhledem k tomu, že plánovaná realizace výstavby tělocvičny prozatím neproběhla, nadále probíhá náplň sportovních aktivit na nedalekém hřišti, ve Sportovní hale Polárce nebo Aquaparku Olešná.

Principy strategie

- Zásady efektivní primární prevence
- Partnerství a společný postup – spolupráce všech zaměstnanců školy při respektování kompetencí
- Komplexní řešení problematiky primární prevence rizikového chování – vzájemné propojení a koordinace řešení problémů souvisejících s rizikovým chováním
- Kontinuita působení a systematickosti plánování – preventivní působení musí být komplexní, systematické a dlouhodobé
- Uplatňování ověřených dat a hodnocení efektivity – aktivity realizované v rámci primární prevence jsou založené na analýze současné situace, identifikovaných problémech, potřebách a prioritách, opatření jsou monitorována, je vyhodnocována jejich účinnost a případně jsou modifikovány realizované aktivity
- Zacílení a adekvátnost informací i forem působení – realizované preventivní aktivity musí odpovídat cílové skupině a jejím věkovým a sociokulturním charakteristikám a potřebám
- Pozitivní orientace primární prevence – nabídka pozitivních alternativ a využívání pozitivních modelů
- Orientace na kvalitu postojů a změnu chování – každé primárně preventivní působení si klade za cíl mít pozitivní vliv na změnu postojů a chování daného jedince, který v průběhu školní docházky získá relevantní sociální dovednosti a znalosti potřebné pro život

Vztah učitel – žák

Snažíme se vztah mezi učitelem a žákem stavět na vzájemné důvěře. Naši žáci vědí, že mohou učitele požádat o pomoc, mohou vyjádřit svůj názor. Učitel získává důvěru žáka tím, že se o něj zajímá. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodiči a s ostatními pedagogy. Plněním společně stanovených cílů dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Komunikace se zákonnými zástupci

Všem rodičům je nabízena možnost individuální konzultace po předchozí domluvě nebo v době konzultačních hodin výchovného poradce a metodika prevence. Rodiče jsou informováni o změnách chování svých dětí osobně, telefonicky popř. písemně, záleží vždy na závažnosti situace. Na třídních schůzkách jsou rodiče upozorňováni na možnost rizikového chování u dětí.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s pedagogy, rodiči, výchovným týmem, případně s dalšími odbornými institucemi (PPP, SPC, OSPOD, Policie ČR).

Řešení přestupků

Sledujeme projevy rizikového chování, především ostrakismu, šikany, vandalismu, vulgarismu. V případě selhání prevence ve škole postupujeme následovně:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání výchovné komise se zákonnými zástupci
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru oddělení péče o dítě

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

Výchovný poradce (ředitelka školy) sídlí ve II. patře v ředitelně, metodik prevence ve sborovně, rovněž v přízemí školy. Žáci jsou o jimi poskytovaných službách informováni a mohou se zastavit o přestávkách, případně po dohodě i během vyučování, a poradit se. Žáci jsou vedeni k tomu, aby neváhali vyhledat pomoc třídních učitelek. Telefonní kontakt na Linku bezpečí je viditelně umístěn vedle schránky důvěry, ve II. patře. Veškeré informace lze též získat přímou cestou z webových stránek školy.

2. CÍLE

Základní cíle

Základním cílem prevence rizikového chování na naší škole je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Ve spolupráci s rodiči chceme formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a dělat rozhodnutí. Osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude umět smysluplně nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti – to vše s ohledem na svůj věk.

Samozřejmostí je také naše snaha o vytvoření bezpečného a podnětného prostředí pro žáky a pracovníky školy.

a) Dlouhodobé cíle primární prevence

- vychovávat žáky v duchu prevence projevů rizikového chování, vytvářet bezpečné školní prostředí
- vytvářet pozitivní sociální klima ve třídě
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu a k ochraně zdraví
- vést žáky k občanské a právní odpovědnosti za sebe a své jednání
- získávat zákonné zástupce pro spolupráci se školou
- zaměřit se na informovanost žáků a zákonných zástupců v oblasti rizikového chování
- zaměřit se na podporu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- nadále vytvářet podmínky pro smysluplné využití volného času

b) Střednědobé cíle primární prevence:

- realizovat preventivní aktivity a programy zaměřené na projevy rizikového chování
- průběžně sledovat a zjišťovat klima tříd, věnovat se ve třídě / skupině zvládání konfliktů a zátěžových situací
- vést žáky k vzájemné ohleduplnosti a pomoci
- rozvíjet zdravé sebevědomí žáků a jejich schopnost sebehodnocení
- informovat průběžně rodiče o dění ve škole, dát jim možnost zpětné vazby
- podporovat účast rodičů na formálních i neformálních akcích školy
- zaměřit se na vzdělávání učitelů v oblasti prevence rizikových jevů, školního násilí, práce třídního učitele s třídním kolektivem, řešení konfliktních situací mezi žáky
- zapojení do Šablon vydaných MŠMT se zaměřením na pomoc žákům ohroženým školním neúspěchem

c) Krátkodobé cíle primární prevence:

- naplňovat Minimální preventivní program pro daný školní rok, v němž jsou blíže specifikované krátkodobé cíle
- monitorovat možný výskyt rizikového chování, snažit se včas reagovat na vzniklé situace
- umět vyhledat a poskytnout pomoc

Strategie je zaměřena na:

- **všechny žáky 1. – 5. ročníku** se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- e) poruchy příjmu potravy, sebepoškozování
- f) negativní působení sekt (přiměřeně věku)
- g) sexuální rizikové chování (přiměřeně věku), CAN

- **pedagogický sbor** se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány na pracovníky školního poradenského pracoviště.
- **zákonné zástupce** – zvláštní pozornost je věnována zákonným zástupcům žáků, v jejichž třídě se vyskytly negativní jevy jako je šikana, kyberšikana, agresivní chování či krádež. Individuální pozornost je věnována zákonným zástupcům obětí a agresorů v případě šikany.

3. ORGANIZACE A STRUKTURA PREVENCE

Na zajištění prevence rizikového chování a podpoře zdravého životního stylu se aktivně podílejí všichni zaměstnanci školy. Při řešení konkrétních případů se schází pracovníci školního poradenského pracoviště společně s třídními učiteli, asistenty pedagoga, popř. vychovatelkou školní družiny.

Tvoří jej níže uvedení pracovníci školy, kteří spolu úzce spolupracují, předávají si informace o rizikovém chování žáků, jsou přítomni jednání s rodiči.

Jejich činnost v rámci prevence rizikového chování vychází z platné legislativy a je blíže rozepsána v aktuálním Minimálním preventivním programu.

Jméno pedagogického pracovníka	Pracovní pozice	Telefon	E-mail
Mgr. I. Martínková	ředitelka školy, výchovný poradce, met. ICT	595 178 222 604 600 148	skola@zschlebovice.cz
Mgr. N. Valkovičová	statutární zástupce, třídní uč. 4. r.	595 178 222	n.valkovicova@zschlebovice.cz
Mgr. L. Michálková	třídní uč. 1. r.	595 178 222	l.michalkova@zschlebovice.cz
Mgr. K. Slowiková Gocieková	třídní uč. 2. r.	595 178 222	k.slowikova@zschlebovice.cz
Mgr. L. Brusová	třídní uč. 3. r., ŠMP	595 178 222	l.brusova@zschlebovice.cz
M. Adamčíková	třídní uč. 5. r., met. EVVO	595 178 222	m.adamcikova@zschlebovice.cz
R. Juřenová	vychovatelka ŠD	595 178 222	r.jurenova@zschlebovice.cz
Bc. Tereza Kublákova	vychovatelka ŠD	595 178 222	t.kublakova@zschlebovice.cz
J. Metzová	asistent pedagoga	595 178 222	j.metzova@zschlebovice.cz
Bc. K. Šimečková	speciální pedagog	595 178 222	k.simeckova@zschlebovice.cz

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí žákům, učitelům a zákonným zástupcům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlého i trvalého neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádeží ve třídách
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Výchovný poradce monitoruje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.), Linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.

Školní metodik prevence

Školní metodik prevence spoluvytváří Školní strategii, podílí se na její realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikových jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu a navrhuje začlenění potřebných změn. Provádí šetření aktuálních potřeb jednotlivých tříd a podle získaných informací přizpůsobuje nabídku primární prevence.

Metodik je též v přímém kontaktu s odborem sociálně právní ochrany dětí na městském úřadu ve Frýdku-Místku, obvodním metodikem prevence (Mgr. Kristýna Babincová Jurková, PPP Frýdek-Místek, Palackého 123) a je pověřen jako kontaktní osoba pro Systém včasné intervence.

Třídní učitel, učitelé předmětů, vychovatelka ŠD

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (konzultační hodiny, e-mail, mobil).

Ředitel školy, vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Případně intervnuje na ročníkových schůzkách pedagogů. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy. Cílem takových setkání je stanovení nápravných opatření s důrazem na odpovědnost žáka, školy i zákonných zástupců. Účastní se pravidelně jednání školního poradenského pracoviště.

4. REALIZACE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Všichni pedagogičtí pracovníci dbají, aby uplatňovaná prevence rizikového chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence rizikového chování u žáků dotýká. Nedílnou součástí Školní strategie je i Minimální preventivní program, Školní program proti šikanování a Krizový plán řešení šikanování.

Preventivní témata se vyskytují ve vzdělávacích oblastech se zaměřením na:

- společné stanovení pravidel soužití mezi žáky a mezi žáky a pedagogy
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopností komunikovat, diskutovat, řešit problémy a konflikty
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umět říci „ne“
- navozování příznivého klimatu ve třídě
- začlenění nových žáků do třídy
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu
- základy etické výchovy
- včasné diagnostikování rizikového chování v třídních kolektivech
- umění vyrovnat se s neúspěchem

5. FINANCOVÁNÍ PREVENCE

- rozpočet školy
- příspěvky žáků a zákonných zástupců
- sponzorské dary
- dotační programy

6. SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI

Škola spolupracuje s okresním metodikem prevence Mgr. Kristýna Babincová Jurková, PPP, SPC Frýdek-Místek, SPC Kpt. Vajdy v Ostravě, SPC pro sluchově postižené Ostrava, Hasiči Frýdek-Místek, Policií ČR, OSPOD Frýdek-Místek,

Tradiční je také velmi dobrá spolupráce s mateřskou školou v Chlebovicích, Klubem seniorů, Mysliveckým spolkem, Hasiči, Domem včelařů, Farností Chlebovice a Osadním výborem.